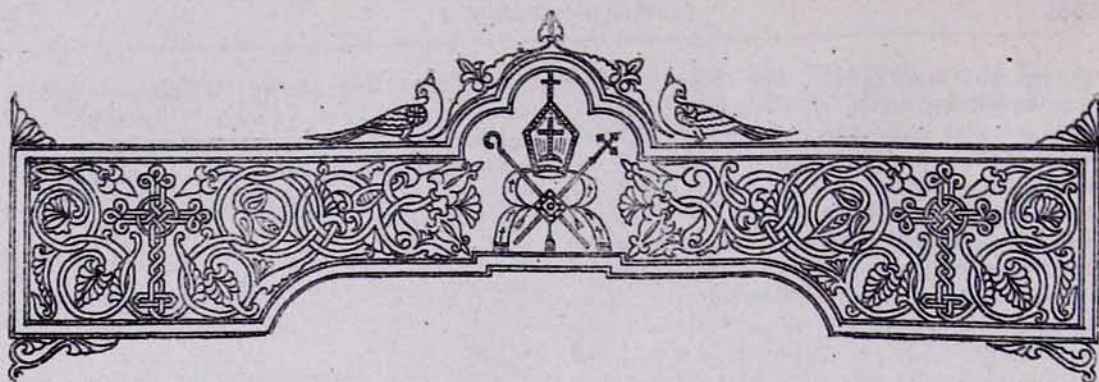

Պ Ա Շ Տ Ո Ն Ա Կ Ա Ն

ԿՈԶ, ՌԻԳՂՅԱԼ ՀԱՎԱՏԱՅՑԱԼ ՀԱՅԵՐԻՆ

Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու հոգևոր սպասավորների և համայն հավատացյալ ժողովրդի անունից սրտի անհուն գոհունակությամբ ողջունում ենք Վիեննայի՝ Խաղաղության Համաշխարհային Խորհրդի ընդլայնված բյուրոյի որոշումներն ու հայտարարությունը՝ ընդդեմ ատոմային պատերազմի պատրաստման, ընդդեմ մասսայական ոչնչացման ծառայող այդ անարկու գեների գործածման, որն ուղղված պիտի լինի բոլոր ժողովուրդների խաղաղ ու շինարար առաջընթաց կյանքի դեմ:

Մեր բազմադարյան պատմության ողջ ընթացքում բարբարոս արշավանքների ու ավերիչ պատերազմների հետևանքով բազում անգամներ տառապած և նահատակված հայ ժողովուրդն ու Հայ Եկեղեցին, անդադար փայփայել են անցյալում՝ ազատ և խաղաղ ապրելու նվիրական իղձը: Ահա քե ինչու խաղաղության և ամբողջ աշխարհի ժողովուրդների համերաշխ գոյակցության կողմնակիցների շարժումը այնքան խոր արձագանք է գտել մեր ժողովրդի գիտակցության մեջ, այդ շարժման ստեղծման առաջին իսկ օրից:

Այդ խոր արձագանքի արտահայտիչը հանդիսացավ մեր Եկեղեցվո նորոգ հանգուցյալ մեծ Հովվապետ՝ Ս. Տ. Գեորգ Զ. Պատրիարք-Կաթողիկոսը, որ իր անմոռանալի կոչերից մեկում պատգամում էր մեզ բոլորիս՝ «Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցին, որ հնագույն եկեղեցիներից մեկն է աշխարհում, մշտապես աղոթել է աշխարհի խաղաղության և մարդկանց բարօրության համար: Այսօր էլ, Հայոց Եկեղեցին, հավատարիմ իր ավանդական սկզբունքներին, իր ձայնն է բարձրացնում խաղաղության օգտին և անվերապահ միանում է խաղաղության կողմնակիցների սուրբ գործին»:

Այս առաքելաշունչ խոսքեր կարդալիս ո՞ր հայ մարդու սիրտը չի լցվի ազնիվ ու ջերմ եռանդով, և ո՞ր հայ մարդը չի բարձրացնի իր հոգեբույս աղոթքը առ Աստված, որ իրոք աշխարհում հաղթահարեն խաղաղության բարի ուժերը, որ համայն մարդկությունը այլևս չտեսնի արտասուք ու տառապանք, կործանում ու մահ, որ փրկության ամփին հասած մեր ժողովուրդը, մեր վերածնված Մայր Հայրենիքը, սովետական ազատ եղբայրակցության մեջ, շարունակի իր արդար վերելքը՝ ստեղծարար աշխատանքի ու շինարար կյանքի ճանապարհով:

Պատերազմը, իր բոլոր հոր տեսակի մահասփյուռ գեներով, իր վրա է հրավիրել բոլոր բարի կամքի մարդկանց, բոլոր ազգությունների լայն զանգվածների ամենախոր անվերքությունն ու ցատումը: Մարդկային բանականությունը

և բարոյական խիղճը չեն կարող ըմբռնել ու երբեք չեն կարող բույլաւորել առմային պատերազմի սանձազերծում:

Այն առումային ուժը, որի խաղաղ նպատակների գործածումը— ինչպես այդ ցույց տվեց սովետական գիտությունը— մոտավոր ապագայի մեջ իսկ՝ աննախընթաց բարօրութեան ու երջանկության դարաշրջան կարող է բանալ համայն մարդկության համար, չի կարելի հանդուրժել, որ այդ նույն ուժը ծառայեցվի մարդկային զանգվածային բնաջնջման և բազում սերունդների արդար քրտինքով ու հանճարով ստեղծված՝ նյութական և մշակութային բարիքների ու արժեքների ոչնչացման:

Մենք հավատում ենք, թե բոլոր ժողովուրդների խիստ զգոնությամբ և բոլոր եկեղեցիների ու կրոնական դավանությունների գործակցությամբ, բույլ պիտի շարվի, որ մարդկանց փոքրաթիվ մի խմբակ համարձակվի իր հակամարդկային ծագերը իրագործել:

Կայեններին բույլ պիտի շարվի սպանել իրենց եղբայրներին: Սովետական աշխարհի և բոլոր երկրների հավատացյալ հայրենակիցներ, միացե՛ք բոլորդ անխտիր՝ խաղաղության երկնառափ գաղափարի շուրջը և լսեցե՛ք նվիրական ձայնը, որ անա վերստին հնչում է մեր հազարամյա Սրբություն Սրբոց՝ Միածնայեջ Մայր Տաճարից:

Քրիստոսավանդ խաղաղության և մարդասիրության կրակով վառված՝ եկե՛ք, միացե՛ք առանց վարանումի՝ խաղաղությունը դավանող և խաղաղության համար մարտնչող բոլոր ազնիվ մարդկանց հետ, սովետական խաղաղատենչ ժողովուրդների կողմին, և պահանջեցե՛ք առումային ուժերի ու բոլոր տեսակի մասսայական բնաջնջման գեներելի արգելումը:

Եկե՛ք և օգնեցե՛ք հանուր մարդկությանը սրբազան գործին, քան քանի վրա շարեցե՛ք և կառուցեցե՛ք մարդկային պատմության բոլոր ժամանակների ամենաանախիկ պարիսպը, որի առաջ պիտի խորտակվեն ամեն տեսակի ռազմական շարադեռ համաձայնությունների և առումային ուժերով սպառնացող անսիրտ առաքելների դժոխային ուժերը:

Մեր հայացքն ուղղելով դեպի պայծառ գալիքը, մենք տեսնում ենք այն օրը, երբ ժողովուրդները ձեռք-ձեռքի տված, և տոգորված խաղաղ ապրելու ու ստեղծագործելու ուխտով, ի պատասխան երկնային Տիրոջ պատգամին՝ հաղթական ձայնով մինչև երկինք պիտի բարձրացնեն իրենց մեծ և սխալելի նոր ավետիսը՝ «Յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հանութիւն»:

Եվ պիտի իրականանան մեծ մարգարեի կրակե խոսքերը՝ «Եւ ձուկսցեն զսուսերս իւրեանց ի խոփս, և զսոփես իւրեանց ի մանգաղս. ոչ առնուցու ազգ յազգի վերայ սուր, և ոչ ևս ուսանին տալ պատերազմ» (Եսայի, Բ 4):

Ս. ԷԶՄԻԱՄՆԻ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՄԲ՝

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ

ՎԱՀԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ

ԱՆԴԱՄՆԵՐ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ

ՍԱՀԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՎԱԶԳԵՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊԱԼՃՅԱՆ

(«ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» օրաթերթ,
Երևան, 29 մարտի 1955 թ.)

